https://www.forskningsdagene.no/nyheter/utslippsfrie-fartoy-kan-bidra-til-a-bevare-cruisetrafikk-i-geirangerfjorden/

Utslippsfrie fartøy kan bidra til å bevare cruisetrafikk i Geirangerfjorden

Stortinget har vedtatt krav om nullutslipp i verdensarvfjordene som Geirangerfjorden fra 2026. Hva skjer da med cruisetrafikken i et av Norges mest besøkte turistmål?

AV ELIN SCOTT | PUBLISERT 9. SEP. 2022 | OPPDATERT 16. SEP. 2022

Hva skjer da med cruisetrafikken i Geirangerfjorden når kravet om nullutslipp trer i kraft i 2026?

- Skal vi rekke fristen for nullutslipp må en rekke teknologiske og praktiske utfordringer løses. Vi har bare tiden av veien, sier havnesjef Rita Berstad Maraak i Stranda kommune.

- Hav er tema under Forskningsdagene 2022. Se alle arrangementer.

Studenter fra NTNU skal bidra til å sikre livsgrunnlaget til 200 fastboende

Geirangerfjorden er et av de mest besøkte turistmålene i Norge. Mange som vil oppleve verdensarvfjorden kommer sjøveien med cruiseskip. I 2022 er det planlagt ca. 153 anløp av cruiseskip i Geiranger, og inntekten fra tilreisende er livsgrunnlaget for mange av de rundt 200 fastboende, ikke bare i bygda, men også i store deler av kommunen.

Med prosjektet Grønn kai samarbeider NTNU og Stranda kommune for å finne gode løsninger for å oppfylle nullutslippskravet. Grønn kai prosjektet skal blant annet utrede muligheten for ny kai-infrastruktur ved bygdene Geiranger, Stranda og Hellesylt.

- Vi har ikke mye penger i omløp i kommunen vår. Vi må tenke konsept i tillegg til kailøsninger og løsninger for teknologi og energi. For å komme i mål kreves det smarte løsninger med tanke på infrastruktur, distribusjon av passasjerer og logistikk. Studentene fra NTNU er svært kreative, innovative og har en litt annen «tankegang» enn oss, og vi jobber tett med dem i prosjektet, sier Berstad Maraak.

Løsningen kan være små, utslippsfri fartøy

Forslaget som foreligger nå er kailøsninger i Geiranger, Hellesylt og Stranda. Dette er forslag som er jobbet frem sammen med studentene. Tanken er at cruisepassasjerene kan gå over i mindre, utslippsfrie fartøy, som tar dem innover i Geirangerfjorden. Foreløpig har de sett på Seabuz, mindre passasjerfartøy og utslippsfrie ferjer. Et nytt anlegg må forsynes med landstrøm og ladestrøm til de utslippsfrie fartøyene. I tillegg må kloakk og avfall håndteres, siden dette også er en del av kravet om nullutslipp.

- Forslaget innebærer blant annet løsninger til av-og-påstigning, forretningsmodeller og hvor mange passasjerer vi kan ha i omløp. Samtidig har vi sett på konseptutvikling for å finne måter for at gjestene stopper lenge og legger igjen penger i destinasjonen, slik at det fortsatt sikres inntekter for de næringsdrivende i en omstillingsperiode. Stranda kommune arbeider parallelt med prosjekt mottaksanlegg for kloakk og gråvann, forklarer Berstad Maraak.

Rita Berstad Maraak er havnasjef i Stranda kommune. "For å komme i mål kreves det smarte løsninger med tanke på infrastruktur, distribusjon av passasjerer og logistikk", sier hun.

Hvordan holde på gjestene?

For de fastboende er inntektene fra besøkende viktig, og derfor jobbes det med ulike konsepter som kan sørge for at gjestene blir lenger i havnen. De ønsker å rette seg mot en yngre generasjon enn tidligere, og ser for seg aktiviteter og tilbud for besøkende mellom 18-40 år.

Vi ser på alt fra badstuer, til events, fjord trail med sykkel og konserter. Digitalisering er også noe vi jobber med, og målet er å ha en god strategi for sosiale medier og QR-koder med informasjon som blir lett tilgjengelig for turistene. Båtfolket er viktig for oss, så ny gjestehavn er også under arbeid, sier Berstad Maraak.

Nye løsninger for strøm

En annen utfordring i Stranda kommune er energi og mangel på strømtilførsel. Det finnes per i dag ikke nok kapasitet i kommunen, og dermed har de ikke mulighet til å sette opp nye anlegg for ladestrøm og landstrøm for store fartøy. Det betyr at nye løsninger for strøm også må jobbes med.

- Vi ser på noe som heter spinning energy, kontra tradisjonell batteriteknologi. Det er en måte å lagre overskuddsenergi på en effektiv måte, slik at du kan bruke energien på tidspunktene du trenger. Studentene har også undersøkt mulighetsrommet rundt bruken av power barge, der vi henter strøm fra en annen destinasjon, og frakter denne sjøveien inn til våre havner, sier Berstad Maraak.

Fremtidens cruiseopplevelser

Løsningene som forskerne og studentene kommer fram til i Grønn kai-prosjektet vil trolig endre måten cruiseturister opplever verden på i framtiden. For Stranda kommune er det helt avgjørende å få gode løsninger på plass, siden kommunen er avhengig av besøkende. Havnesjefen mener at samfunnet må forstå utfordringene.

- Vi er en liten kommune med ca. 5000 innbyggere, så vi blir små sammenlignet med andre steder i Norge. Vi kjemper en viktig kamp for distrikts-Norge, og vi trenger drahjelp i en omstillingsperiode før teknologi og nødvendig infrastruktur er på plass, understreker hun.

Meldinger ved utskriftstidspunkt 3. november 2026, kl. 15.47 CET

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.